

ΣΧΟΛΙΑ, ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ, ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ, ΠΑΡΟΙΚΙΑ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Γράφει και επιμελείται ο Γιώργος Χατζηβασίλης

Η ΖΩΗ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ 63 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Οι ελληνικές εφημερίδες στην πρώτη φάση τής μαζικής μετανάστευσης

Σήμερα θα ασχοληθώ με την ιστορία των εφημερίδων μας και τον ρόλο τους, όχι μόνο στην ενημέρωση των νεομεταναστών αλλά και στην δημιουργία των μεγάλων έργων τής ομογένειας.

Σύμφωνα με τον ακαδημαϊκό, Χρήστο Ν. Φίφη, η δεκαετία του 1950 αποτελεί σημαντικό σταθμό στην εξέλιξη της Ελληνοαυστραλιανής παροικίας. Στη δεκαετία αυτή, με την πρώτη φάση της μαζικής μετανάστευσης, οι ελληνογεννημένοι κάτοικοι της Αυστραλίας αυξήθηκαν ραγδαία.

Οι ελληνογεννημένοι κάτοικοι της Αυστραλίας αυξήθηκαν σύμφωνα με την Αυστραλιανή Στατιστική Υπηρεσία από 12.292 το 1947, στις 25.862 το 1954 και στις 73.333 το 1961.

Οι ελληνοαυστραλιανές εφημερίδες, βέβαια, μιλούν για μεγαλύτερους αριθμούς, π.χ., Ο Πανελλήνιος Κήρυκας για 110.000 το 1958 και ο Νέος Κόσμος για 100.000 το 1959, αριθμοί, όμως, που πρέπει να συμπεριλαμβάνουν και τα αυστραλογεννημένα άτομα. Αυτή η ραγδαία εισροή ελλήνων μεταναστών συνέβαλε άρδην στην αλλαγή της μορφής της Ελληνοαυστραλιανής παροικίας, γράφει ο κ. Φίφης.

Αυτές οι παροικιακές εφημερίδες της Αυστραλίας, στην περίοδο που οι νεομετανάστες με τη σειρά τους έβαζαν τα θεμέλια τής ομογένειας όπως την βλέπουμε σήμερα, βοήθησαν σημαντικά στην πληροφόρηση, τη διαμόρφωση των τάσεων και την προσαρμογή των νεοαφιχθέντων, καθώς και στη διακίνηση των ιδεών και αντιλήψεων που επηρέασαν και χαρακτήρισαν την παροικία κατά την περίοδο αυτή.

Ο Ελληνοαυστραλιανός Τύπος που πρωτοεμφανίστηκε το 1913 με την έκδοση της εφημερίδας του Εμμ. Βενλή «Αυστραλία» συνέχισε την παρουσία του και τη συμβολή του στην περίοδο του Μεσοπολέμου. Πάντα σύμφωνα με τον κ. Φίφη, μέχρι το 1940 η προσπάθεια επιβίωσης των ελληνοφώνων εφημερίδων ήταν δύσκολη λόγω του μικρού μεγέθους της παροικίας και της οικονομικής κρίσης στη δεκαετία του 1930. Μόνο επτά ξενόγλωσσες εφημερίδες κατόρθωσαν να επιβιώσουν στη μεταβατική εποχή μεταξύ του 1920 και του τέλους του Β' ΠΠ απ' τις οποίες τρεις ήταν ελληνογλωσσες: Το Εθνικό Βήμα του Σίδνεϊ που διαδέχτηκε το 1926 την «Αυστραλία», ο Πανελλήνιος Κήρυξ του Σίδνεϊ που πρωτοεκδόθηκε το 1926 και το Φως της Μελβούρνης που πρωτοεκδόθηκε το 1936. Το 1949 εκδόθηκε επίσης ο Αυστραλοέλληνας της Μελβούρνης που συνέχισε την έκδοσή του μέχρι το 1957.

ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

- Το πρώτο ελληνικό έντυπο στην Αυστραλία ήταν η τετρασέλιδη εβδομαδιαία εφημερίδα Αυστραλία που πρωτοκυκλοφόρησε στις 6 Ιουνίου 1913 στη Μελβούρνη από τον Ευστράτιο Βενλή, απόγονο οικογένειας λογίων από τη Μυτιλήνη. Το 1916 Βενλής κυκλοφόρησε και το εικονογραφημένο μηνιαίο περιοδικό Αυστραλίας. Ο Βενλής μετέφερε τα τυπογραφικά στοιχεία από την Αίγυπτο.
- Η δεύτερη παλαιότερη ελληνική εφημερίδα της Αυστραλίας ήταν η Ωκεανίς του Σίδνεϊ του Γιώργου Νικολαΐδη.

Σήμερα, όμως, δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία ότι ο ομογενειακός Τύπος στην Αυστραλία δίνει σκληρό αγώνα επιβίωσής του, όπως παρόμοιο αγώνα δίνουν δεκάδες οργανώσεις μας.

Το έτος 1956 φαίνεται ν' αποτελεί μια αποφασιστική καμπή στην εξέλιξη του ξενόγλωσσου τύπου στην Αυστραλία με την κατάργηση των περιοριστικών κανονισμών. Μέχρι το 1956 ίσχυαν οι προπολεμικοί κανονισμοί του War precautions Act 1920-28 και ο κανονισμός 13 του 1934. Σύμφωνα με τον κανονισμό του 1934 οι αιτήσεις για έκδοση ξενόγλωσσων εφημερίδων εξετάζονταν εξονυχιστικά από την Κοινοπολιτειακή Αστυνομία και τις Αυστραλιανές Υπηρεσίες Ασφάλειας. Αν μια αίτηση έπαιρνε την έγκριση των υπηρεσιών αστυνομίας και ασφάλειας λάμβανε άδεια έκδοσης με τους όρους ότι δε θα δημοσίευε κάτι:

(α) που πιθανόν να υποδαύλιζε πολιτική δυσαρέσκεια ή επαναστατική προπαγάνδα κατά των αρχών και της Αυστραλιανής Κοινοπολιτείας, (β) που θα μπορούσε να διαταράξει την ειρήνη, (γ) που να είναι προσβλητικό ή αποδοκιμαστέο, (δ) που ν' αντιστρατεύεται την κυβερνητική πολιτική για την αφομοίωση των νέων μεταναστών. Επιπλέον, τουλάχιστον 25% της εκδιδόμενης εφημερίδας επιβαλλόταν να είναι στην Αγγλική, και το κύριο άρθρο (αν υπήρχε) να είναι στην Αγγλική, και να συνοδεύεται, αν αυτό είναι επιθυμητό, με μετάφραση στη γλώσσα της ξενόγλωσσας εφημερίδας. Η στάση πολλών ομάδων της αγγλόφωνης αυστραλιανής πλειοψηφίας και των κυβερνητικών υπηρεσιών μέχρι το 1956 ήταν αρνητική προς τις ξενόγλωσσες εφημερίδες. Λίγο μετά το 1957 αναπτύχθηκε η τεχνική του όφφσες που βοήθησε στην επιβίωση μερικών ελληνοαυστραλιανών εφημερίδων με την ταχεία και οικονομική αναπαραγωγή υλικού από ελληνικές και κυπριακές εφημερίδες. Σήμερα, για την ελληνογλωσσά εφημερίδα της Αυστραλίας λιγότερα έξοδα: λιγότερο δημοσιογραφικό προσωπικό,

φιπνότερο τεχνικό εξοπλισμό και συνάμα πιο πλούσιες εκδόσεις σε ειδοποιογραφικό και πολιτιστικό περιεχόμενο από την Ελλάδα, κάτι που ανταποκρινόταν περισσότερο στις επιθυμίες των νεοφερμένων τότε μεταναστών.

Μετά το 1956, ύστερα από την κατάργηση των περιοριστικών κανονισμών, ακολούθησε μια σειρά νέων εφημερίδων όπως η Εστία του Σίδνεϊ (1956-59), ο Νέος Κόσμος της Μελβούρνης, (1957-), ο Πυρσός της Μελβούρνης, (1958-72), η Ελευθερία του Σίδνεϊ (1958-64), η Κυριακή του Σίδνεϊ (1959-71) και μερικές άλλες βραχύβιες. Η σχετική βιωσιμότητα είναι οπωσδήποτε στοιχείο κάποιας επιτυχίας.

Τη διεύθυνση του Πανελλήνιου Κήρυκα από το 1933 την είχε ο Αλέξανδρος Γ. Γρίβας που σχετιζόταν με την εφημερίδα και δημοσιογραφούσε σ' αυτή από την ίδρυσή της το 1926. Ήταν ο σχεδόν μόνιμος εβδομαδιαίος αρθρογράφος της εφημερίδας και σχολιαστής των παροικιακών πραγμάτων. Μετά τις αλλαγές στον αυστραλιανό νόμο περί ξενόγλωσσου τύπου του 1956, το Φεβρουάριο του 1957 κυκλοφόρησε ο Νέος Κόσμος της Μελβούρνης ως εφημερίδα της ελληνοαυστραλιανής ευρύτερης αριστεράς με διευθυντή από την αρχή τον Δημήτριο Γκόγκο.

Αργότερα η εφημερίδα, στις δεκαετίες του 1960 και 1970, διέυρνε την κάλυψή της και μετακινήθηκε στο χώρο της Κεντροαριστεράς και του Κέντρου, διευρύνοντας συνεχώς το αναγνωστικό της κοινό και τις διαφημίσεις της και περιορίζοντας ή εκτοπίζοντας άλλες εφημερίδες που κινούνταν στο χώρο εκείνο.

Σήμερα, όμως, δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία ότι ο ομογενειακός Τύπος στην Αυστραλία δίνει σκληρό αγώνα επιβίωσής του, όπως παρόμοιο αγώνα δίνουν δεκάδες οργανώσεις μας. Γιατί; Επειδή δεν μαγείρεψαν πριν πεινάσουν για να αποφύγουν αυτό που σήμερα είναι σχεδόν αναπόφευκτο.

Αντί να συντονιστούν, να συνεργαστούν και να ελκύσουν τα αυστραλογεννημένα μας σαν συνεχιστές τής πλούσιας ιστορίας μας στους Αντίποδες για να αποφύγουμε το μοιραίο, συνεχίζουν έναν εξοντωτικό «εμφύλιο» πόλεμο ανάμεσά τους.

Όμως, ο ομογενειακός Τύπος και οι εθνοτοπικές οργανώσεις μας άξιζαν καλύτερης μοίρας, επειδή έχουν μια πολύ σημαντική συμμετοχή στην διαμόρφωση τής ομογένειας.

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΧΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ